

Kabinet Zaštitnika 020/241-642
Savjetnici 020/225-395
Centrala 020/225-395
Fax: 020/241-642
E-mail: ombudsman@t-com.me
www.ombudsman.co.me

Broj: 01-997/23

Podgorica, 6. februar 2024. godine

MP/MP

www.ombudsman.co.me

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, na osnovu čl. 20 i člana 41 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sl.list CG", br.42/11, 32/14 i 21/17), sproveo je ispitni postupak po pritužbi XX i dr, iz Tivta i utvrdio činjenično stanje na način koji slijedi.

I UVOD

1. Postupak pred Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda Crne Gore, odnosi se na postupanje Sekretarijata za uređenje prostora opštine Tivat u predmetu poslovne oznake br. 0905-360/18-up-1542, formiranom po zahtjevu podnositelja pritužbe za legalizaciju bespravnog objekta koji se nalazi na katastarskoj parceli br. 181 KO Tivat od 16. jula 2018. godine.

II ČINJENICE

2. Činjenice predmeta, koje proizilaze iz izjašnjenja Sekretarijata za uređenje prostora opštine Tivat, Glavnog administratora opštine Tivat, te dostavljenih spisa predmeta, kao i iz navoda podnositelja pritužbe, mogu se sublimirati na sljedeći način.

3. Podnosioci pritužbe dana 16. jula 2018. godine, Sekretarijatu za uređenje prostora opštine Tivat podnijeli su zahtjev za legalizaciju bespravnog objekta koji se nalazi na kat. parceli br. 181 KO Tivat. Zahtjev je zaveden pod poslovnim brojem 0905-360/18-up-1542.

4. Dana 25. oktobra 2018. godine, od strane pomenutog Sekretarijata podnosiocima pritužbe upućen je zahtjev za ispravku podneska, odnosno dostavljanja određene dokumentacije.

5. Dana 2. decembra 2020. godine, Sekretarijat za uređenje prostora podnosiocima pritužbe dostavio je urgenciju za dostavljanje određene dokumentacije.

6. U predmetnom postupku stranke su dostavile List nepokretnosti 339 KO Tivat i elaborat premjera izvedenog stanja bespravnog objekta na pomenutoj kat. parceli, izrađen od strane geodetske organizacije GEO - BUILD doo Tivat, ovjeren od strane Uprave za nekretnine Područne jedinice Tivat dana 8. decembra 2020. godine.

7. Sekretarijat za uređenje prostora opštine Tivat izvršio je uvid u planski dokument DSL "Dio Sektora 22" ("Službeni list VG" br. 68/10), gdje je konstatovano da se dio predmetne kat. parcele br. 181 KO Tivat, odnosno objekat označen kao zgr.br. 1 dijelom nalazi na prostoru planiranom za proširenje saobraćajnice.

8. Sekretarijat za uređenje prostora opštine Tivat izdao je Urbanističko tehničke uslove za urbanističku parcelu br. UP23, namjene centralne djelatnosti (CD), koja je formirana od djelova ka. parc. 181 i 180 KO Tivat, u obuhvatu DSL-a " Dio Sektora 22". Pomenutom uslovima dati su urbanistički parametri, dok je u tački 6 Pravila za uređenje prostora planirano da se na UP 23 planira rušenje postojećih objekata (objekti koji imaju "privremenu dozvolu-za objekte u zoni Morskog dobra") i izgradnja novih u skladu sa urbanističkim parametrima.

9. Uprava za nekretnine PJ Tivat na zahtjev Sekretarijata za uređenje prostora dostavio je tom Sekretarijatu hronologiju upisa za kat. parcelu br. 181 KO Tivat. Uvidom u hronologiju upisa utvrđeno je da je rješenjem Uprave za nekretnine PJ Tivat br. 954-121-UPI-1022/18, od 23. aprila 2018. godine, upisan teret "nema dozvolu".

- ostale okolnosti-

10. Podnosioci pritužbe podnijeli su Ministarstvu finansija - Direktoratu za imovinsko-pravne poslove zahtjev za otkup kat. parcele br. 181 KO Tivat.

11. Ministarstvo finasnija zatražilo je od podnositelja pritužbe da dopune svoj zahtjev sa dostavljanjem određene dokumentacije.

12. Prema stanju u spisima predmeta nema dokaza da je nadležno Ministarstvo odlučilo po predmetnom zahtjevu i o istom obavijetilo podnosioce zahtjeva.

13. Dana 15. maja 2023. godine, podnosioci pritužbe obratili su se pomenutom Sekretarijatu za izdavanje potvrde da je objekat u postupku legalizacije, na koji je Sekretarijat dostavio odgovor br. 0905-360/18-up-1542/9, od 18. maja 2023. godine, kao i 14. decembra 2023. godine, na koji prema stanju u spisima predmeta nema dokaza da je Sekretarijat dostavio odgovor podnosiocima zahtjeva.

14. Dana 2. oktobra 2023. Sekretarijat za privredu opštine Tivat aktom br. 10-340/23-upl-303/1 zatražio je od Sekretarijata za uređenje prostora informaciju o stanju legalizacije bespravnog objekta, na koji je Sekretarijat dostavio informaciju dana 28. decembra 2023. godine.

15. Dana 7. septembra 2023. godine, Sekretarijat za uređenje prostora donio je rješenje br. 0905-360/18-up-1542/27, kojim se priznaje svojstvo stranke XX, u postupku koji se vodi po zahtjevu Danice Samardžić - Djoković i dr u postupku legalizacije bespravnog objekta na kat. parceli br. 181 KO Tivat.

16. Podnosioci pritužbe dana 22. septembra 2023. godine, na predmetno rješenje izjavili su žalbu Glavnom administratoru opštine Tivat koji je u žalbenom postupku donio rješenje br. 02-333/23-UPII-97/12, od 18. decembra 2023. godine.

III RELEVANTNO PRAVO

Ustav Crne Gore («Službeni list CG», br.1/2007)

Član 6

Crna Gora jemči i štiti prava i slobode. Prava i slobode su nepovredivi. Svako je obavezan da poštuje prava i slobode drugih.

Član 57 stav 1

Svako ima pravo da se, pojedinačno ili zajedno sa drugim, obrati državnom organu ili organizaciji koja vrši javna ovlašćenja i da dobije odgovor.

Zakono planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore", br. 64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/20, 86/22, 4/23)

Član 1

Ovim zakonom uređuje se sistem planiranja prostora, način i uslovi izgradnje objekata, legalizacija bespravnih objekata i druga pitanja od značaja za planiranje prostora i izgradnju objekata (u daljem tekstu: planiranje i izgradnja).

Član 154

Legalizaciju bespravnih objekata sprovodi nadležni organ lokalne uprave. Vlasnik bespravnog objekta dužan je da pribavi rješenje o legalizaciji. Rješenje o legalizaciji donosi nadležni organ lokalne uprave. Rješenje o legalizaciji iz stava 3 ovog člana može se izdati za bespravni objekat koji je izgrađen u skladu sa osnovnim urbanističkim parametrima i/ili smjernicama važećeg planskog dokumenta donijetog do stupanja na snagu ovog zakona, odnosno u roku iz čl. 217 i 218 ovog zakona i koji se nalazi na orto-foto snimku iz člana 155 ovog zakona.

Član 156

Postupak legalizacije bespravnog objekta pokreće se podnošenjem zahtjeva za legalizaciju.

Član 157

Nadležni organ lokalne uprave dužan je da u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva za legalizaciju, za bespravni objekat za koji nisu riješeni imovinsko-pravni odnosi na zemljištu na kojem je izgrađen, dostavi obavještenje da je pokrenut postupak legalizacije organu državne uprave nadležnom za imovinu za zemljište koje je u svojini Crne Gore, odnosno organu lokalne uprave nadležnom za upravljanje imovinom za zemljište kojim raspolaže jedinica lokalne samouprave.

Nadležni organ lokalne uprave dužan je da u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva za legalizaciju bespravnog objekta koji je izgrađen u skladu sa osnovnim urbanističkim parametrima i/ili smjernicama važećeg planskog dokumenta donijetog do stupanja na snagu ovog zakona, odnosno u roku iz čl. 217 i 218 ovog zakona i koji se nalazi na orto-foto snimku iz člana 155 ovog zakona, obavijesti nadležni inspekcijski organ o podnošenju zahtjeva za pokretanje postupka legalizacije, radi prekida postupka za uklanjanje objekta.

Za bespravni objekat koji nije izgrađen u skladu sa osnovnim urbanističkim parametrima i/ili smjernicama važećeg planskog dokumenta donijetog do stupanja na snagu ovog zakona nadležni organ lokalne uprave u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva i dokumentacije iz člana 156 ovog zakona donosi rješenje o prekidu postupka legalizacije do stupanja na snagu planskih dokumenata iz čl. 217 i 218 ovog zakona, odnosno stupanja na snagu odluke o donošenju plana generalne regulacije Crne Gore i obavještava nadležni inspekcijski organ radi prekida postupka za uklanjanje objekta.

Izuzetno od st. 2 i 3 ovog člana, ako se bespravni objekat ili njegov dio ne nalazi na orto-foto snimku i/ili je izgrađen na prostoru koji je važećim planskim dokumentom donijetim do stupanja na snagu ovog zakona predviđen za izgradnju infrastrukture, složenih inženjerskih objekata i objekata u javnoj upotrebi, obavještenje nadležnom inspekcijskom organu radi prekida postupka za uklanjanje objekta se ne dostavlja.

Zakon o upravnom postupku ("Službeni list Crne Gore", br. 56/14, 20/15, 40/16, 37/17)

Član 10

Upravni postupak se mora voditi bez odgovlačenja i sa što manje troškova, ali tako da se pravilno i potpuno utvrde sve činjenice i okolnosti bitne za uspješno i potpuno ostvarivanje i zaštitu prava i pravnih interesa stranaka, odnosno drugih učesnika u postupku.

Član 11

U upravnom postupku moraju se pravilno i potpuno utvrditi sve činjenice i okolnosti koje su od značaja za zakonito i pravilno odlučivanje o upravnoj stvari.

Zakon o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", br. 42/2011 i 32/2014)

Član 33

Zaštitnik/ca može, u postupku ispitivanja pritužbe, uputiti podnosioca/podnositeljku da iskoristi druga pravna sredstva za otklanjanje povrede na koju ukazuje, ukoliko smatra da se povreda može otkloniti samo tim sredstvima ili bi otklanjanje povrede bilo efikasnije.

Član 43

O rezultatima ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik obavještava podnosioca/teljku pritužbe dostavljanjem mišljenja.

Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda

Član 1

Visoke strane ugovornice jamče svim licima pod svojom jurisdikcijom prava i slobode utvrđene u Dijelu I ove konvencije.

Član 6

Svako tokom odlučivanja o njegovim građanski, pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na sonovu zakona.

Član 13

Svako čija su prava i slobode, priznata ovom konvencijom, narušena ima pravo na pravni lijek pred nacionalnim vlastima, čak i onda kada su povredu ovih prava i sloboda učinila lica u vršenju svoje službene dužnosti.

IV OCJENA ZAŠTITNIKA

17. Podnositelj pritužbe žali se na nepostupanje Sekretarijata za uređenje prostora opštine Tivat, po zahtjevu za dostavljanje potvrde da je predmetni objekat u postupku legalizacije, kao i po zahtjevu Sekretarijata za privrednu opštine Tivat kojim je tražena ista potvrda. Takođe podnosioci pritužbe prigovaraju zakonitosti rješenja kojim se priznaje svojstvo stranke u postupku legalizacije objekta trećem licu.

18. Izjašnjavajući se na navode iz pritužbe Sekretarijat za uređenje prostora opštine Tivat ističe da je taj organ postupajući po zahtjevu Sekretarijata za privrednu opštine Tivat dopisom broj: 0905-360/18-up-1542/46 od 28. decembra 2023. godine, obavijestio taj organ da je u toku postupak po zahtjevu XX i dr za legalizaciju bespravnog objekta označenog kao zgr.br. 1 (zgrada u trgovini, ugostiteljstvu i turizmu) na k.p. 181 KO Tivat u zahvatu DSL-a „Dio Sektora 22“ ("Sl. list Crne Gore", broj 68/10), uz obrazloženje planom predviđenih intervencija za pomenutu lokaciju. Elaboratom etažne razrade objekta na k.p. 181 KO Tivat snimljena je zgr.br. 1 površine gabarita 76m², neto površine 48m², spratnosti P (prizemlje). Uvidom u planski dokument DSL „Dio Sektora 22“ ("Sl. list Cme Gore", broj

68/10) utvrđeno je da se dio predmetne katastarske parcele odnosno objekat označen kao zgr. br. 1 dijelom nalazi na prostoru planiranom za proširenje saobraćajnice. Postupajući po predmetnom zahtjevu za legalizaciju bespravnog objekta takođe je utvrđeno da je Sekretarijat za uređenje prostora i izgradnju objekata izdao Urbanističko tehničke uslove za urbanističku parcelu broj UP23, namjene centralne djelatnosti (CD), koja je formirana od djelova k.p. 181 i 180 KO Tivat, u obuhvatu DSL-a „Dio Sektora 22". Pomenutim uslovima u tački 3 dati su urbanistički parametri, dok je u tački 6 Pravila za uređenje prostora propisano da se na UP 23 planira rušenje postojećeg objekta (objekta koji ima „privremenu dozvolu - za objekte u zoni Morskog dobra") i izgradnja novih u skladu sa propisanim urbanističkim parametrima. Rušenjem objekta se oslobađa koridor za trotoar. Nadalje, a u cilju potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja ovaj organ se obratio Upravi za katastar i državnu imovinu PJ Tivat zahtjevom za dostavu hronologije upisa kao i JP za upravljanje morskim dobrom Budva. Uvidom u dostavljenu hronologiju upisa za k.p. 181 KO Tivat utvrđeno je da je na predmetnoj katastarskoj parceli i objektu na istoj bio upisan teret „za objekat izdata privremena dozvola". Pomenuta zabilježba je na osnovu rješenja Uprave za nekretnine broj: 954-121-UPI-1022/2018 od 23. aprila 2018. godine brisana i upisan je teret „nema dozvolu. Do poslednjih izmjena Programa privremenih objekata u zoni morskog dobra iz aprila 2023. godine privremena lokacija oznake 5.16 je bila planirana na k.p. 181 KO Tivat, i to: Montažno demontažni privremeni objekat - objekat za trgovinu i usluge površine 76m² - zidani objekat. Stranka se u svom obraćanju više puta pozivala na saglasnost Opštine Tivat iz 1996. godine kao i Mišljenje IPG Zavoda za projektovanje i urbanizam Herceg Novi od 19. aprila 2002. godine. Međutim, ova dokumenta se odnose na privremeni objekat, odnosno na privremene dozvole a koje su izdate odnosno donijete prije više od 20 godina. U saglasnosti Sekretarijata za lokalnu upravu se navodi da objekat na lokaciji može ostati do 30. marta 1999. godine. Takođe, tokom izrade važećeg planskog dokumenta, DSL-a „Dio Sektora 22", zainteresovana stranka je predala primjedbu u vezi ovog objekta na koju je planer dao svoj odgovor. nadalje se ističe da privremeni objekat na koji se odnosi predmetni zahtjev za legalizaciju nije izgrađen u skladu sa osnovnim urbanističkim parametrima važećeg planskog dokumenta, jer je istim određen za rušenje i dijelom se nalazi na prostoru opredijeljenom za izgradnju infrastrukture, tj navedene saobraćajne komunikacije, te stoga nema osnova da se donese rješenje o njegovoj legalizaciji, jer se isto u skladu sa članom 154 stav 4 Zakona planiranju prostora i izgradnji objekata, može izdati samo za bespravni objekat izgrađen u skladu sa osnovnim urbanističkim parametrima važećeg planskog dokumenta. na karju se ističe da je taj organ preuzeo niz radnji u cilju utvrđivanja pravilnog i potpunog činjeničnog stanja s obzirom na kompleksnost postupka. Isto tako ne može se zanemariti činjenica da u svim opštinama pa tako i kod opštine Tivat postoji veliki broj zahtjeva za legalizaciju koje rješava mali broj službenika, što neminovno dovodi do dugotrajnosti postupaka.

19. Imajući u vidu činjenične navode iz pritužbe, te okolnost da pravni osnov naveden u pritužbi nije obavezujući prilikom donošenja mišljenja po zahtjevu iz pritužbe, to Zaštitnik ocjenjuje da će navodnu povredu u konkretnom slučaju ispitivati shodno odredbi člana 32 Ustava Crne Gore i analogno tome i odredbi člana 6 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

a) Opšti principi – relevantna načela

20. Član 6 stav 1 Konvencije ne jemči samo pravo na to da postupak bude pravičan, javan i brz kada se vodi pred tijelima koja imaju svojstvo nezavisnog i nepristrasnog organa, nego prema tumačenju suda garantuje i da se o svim pravima koja imaju svojstvo "građanskih prava i obaveza" može pokrenuti postupak pred takvim tijelom. Prema tome član 6 Evropske konvencije osigurava svakom licu

pravo da se povodom bilo kojeg njegovog zahtjeva, koji je povezan sa njegovim građanskim pravima i obavezama, obrati sudu ili tribunalu.

21. Sud ili tribunal u materijalnom smislu karakteriše sudska funkcija, odnosno, odlučivanje o stvarima iz njegove nadležnosti na osnovu pravnih pravila, sproveđenjem postupaka na propisan način. Međutim, Evropski sud u nekim predmetima zauzeo je stav da domaći organ koji se ne može klasifikovati kao sud neke države ipak može, za potrebe člana 6 stav 1, da se podvede pod koncept „tribunala” u materijalnom smislu, čime se ukazuje na „autonomnu” prirodu pojma sud per se. Tako je sudska praksa Suda doprinijela nastanku šireg koncepta „tribunala” odnosno „suda”, prevazilazeći tradicionalne formalne pravosudne mehanizme i tako omogućavajući primjenu člana 6 stav 1, čak i u upravnim sporovima vansudske prirode.

22. Na ovo pravo "pravo na sud" od kojeg je pravo na pristup jedan aspekt, može se osloniti svako ko smatra, na spornoj osnovi, da je miješanje u vršenje njegovih ili građanskih prava nezakonito i žali se da mu nije pružena mogućnost da podnese tužbu sudu u skladu sa zahtjevima člana 6 stav 1. Pravo na sud uključuje ne samo pravo na pokretanje postupka već i pravo da se od suda dobije odluka o rješenju spora (vidjeti Brajović i drugi protiv Crne Gore br. 52529/12, stav 48, EHCR 2018).

23. S obzirom da Konvencija jemči prava koja su stvarna i djelotvorna, a ne prava koja su teorijska ili prividna, pravo na pristup суду pojedincu mora biti zajamčeno ne samo formalno u zakonodavstvu države ugovornice, nego se mora omogućiti da se ono stvarno i ostvari u svakom pojedinačnom slučaju.

24. Principi pravičnosti, javnosti i ekspeditivnosti postupka ne bi imali nikakve vrijednosti ukoliko taj postupak ne bi mogao da se pokrene. Vladavina prava u građanskim stvarima treško se može zamisliti bez postojanja mogućnosti pristupa sudu. Osim toga neće se smatrati da je pravo na pristup суду djelotvorno ako u nacionalnom pravu postoje procesne smetnje kojima se de facto lice onemogućava da podnese tužbu sudu.

25. Nadalje, prema praksi Evropskog suda da bi pravo na pristup суду bilo djelotvorno, pojedinac mora imati jasnu i stvarnu mogućnost osporavanja akta kojim se narušavaju njegova prava.

b) Primjena navedenih principa na predmetni slučaj

26. Vraćajući se na konkretan predmetni slučaj, Zaštitnik je utvrdio da se u istom radi o zahtjevu da se u upravnoj pravnoj stvari dobije konačna odluka, u razumnom roku. Stoga je član 6 stav 1. Evropske konvencije primjenjiv u ovom predmetu.

27. Zaštitnik zapaža da je od strane podnositelja pritužbi dana 16. jula 2018 godine, Sekretarijatu za uređenje prostora opštine Tivat podnijet zahtjev za legalizaciju bespravnog objekta na katastarskoj parceli br. 181 KO Tivat, te da o tom zahtjevu do dana podnošenja pritužbe nije odlučeno, odnosno donijeta odgovarajuća odluka, ni nakon više od pet godina.

28. Polazeći od kriterijuma utvrđenih praksom Evropskog suda za ljudska prava Zaštitnik ističe da se razumnost trajanja postupka ocjenjuje u svjetlu svih okolnosti predmeta. Posebno se uzima u obzir složenost predmeta, te ponašanje stranaka u postupku s jedne strane i suda i javnih vlasti s druge strane, kao i važnost onoga što se za apelanta dovodi u pitanje u predmetnom sporu (vidi Evropski sud

za ljudska prava, predmet Vernillo protiv Francuske, presuda od 20. februara 1981. godine, serija A, broj 198, stav 30; Zimmermann i Steiner protiv Švajcarske, presuda od 13. jula 1983. godine, stav 24).

29. Zaštitnik naglašava da se složenost postupka mora razmatrati u svjetlu činjeničnog i pravnog aspekta konkretnog spora, tj. dokaza koje nadležni upravni organ treba izvesti i procijeniti i pravnih pitanja koja treba rješiti.

30. Po pitanju složenosti predmeta, Zaštitnik smatra da je sam postupak legalizacije formulisan kao kompleksna procedura koja obuhvata provjeru više uslova i postupanja sa određenim specifičnostima svakog od njih, na šta se može primijeniti i za konkretni slučaj.

31. U pogledu ponašanja podnositelja pritužbi Zaštitnik konastatuje da je nadležni Sekretarijat podnosiocima pritužbe nakon podnošenja njihovog zahtjeva za legalizaciju bespravnog objekta, dana 25. oktobra 2018. godine, uputio zahtjev za ispravku podneska, kao i da je zbog nepostupanja po tom zahtjevu istima upućena urgencija od 2. decembra 2020. godine. U spisima predmeta nema dokaza da su isti ulagali žalbu zbog čutanja upave (administracije) ili eventualno podnosi zahtjev/inicijativu za vršenje inspekcijskog nadzora.

32. Pa i sama činjenica da su podnosioci pritužbe u određenoj mjeri odgovorni za tok postupka, po mišljenju Zaštitnika ne oslobađa nadležni organ od odgovornosti da osigura odlučivanje u razumnom roku i njihovo ponašanje ne može opravdati ovoliko trajanje postupka u odnosnoj upravnoj stvari.

33. Po pitanju ponašanja nadležnog organa Zaštitnik primjećuje da je predmetni zahtjev za legalizaciju dostavljen Sekretarijatu za uređenje prostora opštine Tivat dana 16. jula 2018. godine. Takođe, zapaža se da je pomenuti organ dana 29. juna 2023. godine, podnosiocima pritužbe dostavio obavještenje o rezultatima ispitnog postupka, zahtijevajući da se u određenom roku izjasne na rezultate istog i naglašavajući da će u protivnom javnopravni organ donijeti rješenje bez izjašnjenja, što je od strane imenovanih i učinjeno, odnosno dostavljeno izjašnjenje na rezultat ispitnog postupka (11. jula 2023. godine). Ono što je takođe evidentno jeste i stav Sekretarijata da privremeni objekat na koji se odnosi predmetni zahtjev za legalizaciju nije izgrađen u skladu sa osnovnim urbanističkim parametrima važećeg planskog dokumenta, jer je istim određen za rušenje i dijelom se nalazi na prostoru opredijeljenom za izgradnju infrastrukture, tj navedene saobraćajne komunikacije, te stoga nema osnova da se donese rješenje o njegovoj legalizaciji.

34. Ne upuštajući se u ocjenu osnovanosti predmetnog zahtjeva, Zaštitnik smatra da je Sekretarijat bio dužan da o predmetnom zahtjevu doneće odgovarajuću odluku/rješenje i isto dostavi podnosiocima pritužbe.

35. Zaštitnik je procijenio argumente Sekretarijata za uređenje prostora opštine Tivat koji se odnose na preopterećenost tog organa u pogledu velikog broja zahtjeva za legalizaciju i malog broja službenika koji postupaju u predmetima koji su formirani po tim zahtjevima.

36. Zaštitnik naglašava da član 6 Evropske konvencije nameće državi pozitivnu obavezu da organizuje svoj pravni sistem na takav način da svim građanima omogući ne samo pravičan postupak u vezi sa njihovim građanskim pravima i obvezama nego i da jemči "razuman rok" tog postupka. Nedostaci u organizaciji nekog organa ne smiju imati uticaja na poštovanje individualnih prava i sloboda predviđenih Evropskom konvencijom, niti se smiju pripisati pojedincu.

37. Istovremeno Zaštitnik upozorava da svako dalje neblagovremeno postupanje od strane nadležnog organa može imati za posljedicu stvaranje pravne nesigurnosti za stranku i kršenje njenih prava. Negativna je poruka koja se ovakvim postupanjem organa šalje strankama, sa aspekta pravne sigurnosti i efikasnog ostvarivanja i zaštite njihovih prava i interesa.

32. Dakle, u smislu gore navedenog, te imajući u vidu da u konkretnom slučaju Sekretarijat za uređenje prostora opštine Tivat u odnosnoj upravnoj stvari ni nakon više od pet godina nije okončao postupak legalizacije i donijelo odgovarajuće rješenje, pri tom ne dajući opravdana objašnjenja za takvo postupanje Zaštitnik na osnovu člana 41 stav 2 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda daje sljedeće

M I Š L J E N J E

Podnosiocima pritužbe, neblagovremenim odlučivanjem u predmetu formiranim povodom zahtjeva za legalizaciju bespravnog objekta br. 0905-360/18-up-1542, od strane Sekretarijata za uređenje prostora opštine Tivat, povrijedeno je pravo na suđenje u razumnom roku, kao jedno od segmenata prava na pravično suđenje, zajemčeno članom 32 Ustava Crne Gore i članom 6 st.1 Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama.

Slijedom navedenog, Zaštitnik daje

P R E P O R U K U

Sekretarijatu za uređenje prostora opštine Tivat

I Da u što kraćem roku bez daljeg odlaganja okonča postupak u predmetu poslovne oznake br. 0905-360/18-up-1542 i donese odgovarajuću odluku.

II Da u ovom upravnom postupku, kao i sličnim postupcima, rukovodeći se načelima i pravilima upravnog postupka, postupa sa izuzetnom hitnošću, što znači da prioritetno postupa i rješava u istom, imajući u vidu njegovo/njihovo pretjerano dugo trajanje.

Sekretarijat za uređenje prostora opštine Tivat dužan je da, po isteku roka od 30 dana od dana prijema ovog akta, dostavi izvještaj Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore o preduzetim radnjama na izvršenju ove preporuke.

Ostali navodi iz pritužbe

33. U odnosu na navode podnositaca pritužbe koji se odnose na nepostupanje Sekretarijata za uređenje prostora opštine Tivat po zahtjevu podnositaca pritužbe za izdavanje potvrde da je predmetni objekat u postupku legalizacije, kao i po zahtjevu Sekretarijata za privrednu opštine Tivat kojim je tražena ista potvrda, proizilazi da je nadležni Sekretarijat dostavio obaveštenje podnosiocima pritužbe povodom njihovog zahtjeva od 15. maja 2023. godine, kao i informaciju o stanju legalizacije bespravnog objekta Sekretarijatu za privrednu opštine Tivat dana 2. oktobra 2023. godine.

Stoga Zaštitnik u ovom dijelu nije našao povredu prava podnosiocima pritužbe.

34. U odnosu na nepostupanje Sekretarijata za uređenje prostora opštine Tivat po zahtjevu podnositelja pritužbe od 18. jula 2023. godine, prema stanju u spisima predmeta Zaštitnik nije mogao utvrditi da je po istom Sekretarijat postupio i podnosiocima pritužbe dostavio odgovor.

35. Sekretarijat za uređenje prostora po mišljenju Zaštitnika, bio je dužan da razmotri zahtjev podnosioca i da im odgovori u pisanoj formi, kao i obrazloži razloge odnosno svoj stav po odnosnom pitanju.

36. Uskraćivanjem odgovora na podnijeti zahtjev od strane pomenutog organa po ocjeni Zaštitnika nije u skladu sa odredbom člana 57 stav 1 Ustava Crne Gore, kojim se određuje da svako ima pravo da se obrati državnom organu ili organizaciji koja vrši javna ovlašćenja i da dobije odgovor. Smisao ustavne odredbe o pravu na odgovor po zahtjevu ili obraćanju stranke podrazumijeva pružanje mogućnosti stranci koja je nezadovoljna odgovorom da iskoristi raspoloživa pravna srestva za zaštitu svojih prava. Istočno, Zaštitnik smatra da je u tom dijelu podnosiocima pritužbe povrijeđeno pravo na obraćanje

37. U odnosu na dio navoda podnositelja pritužbe kojima prigovaraju zakonitosti rješenja kojim se priznaje svojstvo stranke u postupku legalizacije objekta trećem licu, Zaštitnik ukazuje da ne može, niti ima ovlašćenja upuštati se u ocjenu zakonitosti donijetih akata nadležnih organa.

38. Zaštitnik ne sprovodi institucionalnu kontrolu, niti preuzima funkciju državnih organa, niti može istupati kao supervizijski organ koji može oduzeti pravnu valjanost akata koje su organi donijeli u okviru svoje nadležnosti, odnosno mijenjati, ukidati ili poništavati akte organa.

39. Ispitivanje ocjene zakonitosti, konkretno odluke drugostepenog organa mogla je biti predmet ispitivanja kod Upravnog suda u odgovarajućem upravnom sporu, a na šta su i same stranke poučene u postupku.

**ZAŠTITNIK
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE**
mr Siniša Bjeković

Dostavljeno:

- podnosiocima pritužbe
- Sekretarijatu za uređenje prostora opštine Tivat
- A/a.